

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Dijkversterking Waddenzeedijk Texel

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

16 juli 2015 / rapportnummer 2313-75

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier wil de Waddenzeedijk op Texel versterken. Daarbij is besloten het gedeelte van de Waddenzeedijk voor de Prins Hendrikpolder (dijksectie 9) apart uit te werken en om twee aparte projectplannen Waterwet op te stellen. Ter ondersteuning van de besluitvorming zijn een MER en een Passende beoordeling gemaakt. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland zijn het bevoegd gezag in deze procedure. De provincie heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) gevraagd een advies te geven over de juistheid en de volledigheid van het opgestelde MER.

Het MER beschrijft de milieugevolgen van de dijkversterking op Texel van de dijksecties 1 t/m 10. In het MER is voor het gehele traject een Passende beoordeling op een globaal detailniveau opgenomen. Voor het voorkeursalternatief zoals dat in het projectplan is opgenomen is vervolgens een gedetailleerde Passende beoordeling opgesteld (dijksecties 1 t/m 8 en 10). De dijksecties 1-8 en 10 zijn in het nu voorliggende projectplan opgenomen. Voor dijksectie 9 wordt een aparte planprocedure doorlopen waarbij de besluitvorming begin 2016 is voorzien. Op dat moment worden ook de gedetailleerde milieuinformatie en een gedetailleerde Passende beoordeling voor het voorkeursalternatief van deze sectie ter inzage gelegd.

De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële milieuinformatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het projectplan Waddenzeedijk Texel dijksecties 1-8 en 10 waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

Het MER geeft duidelijk weer wat de dijkversterking inhoudt. Door de gekozen opzet en structuur is het rapport goed leesbaar en is informatie snel terug te vinden. Het maakt allereerst duidelijk dat ervoor gekozen is om de waterkering integraal te versterken op basis van ontwerp-randvoorwaarden die gelden voor alle faalmechanismen en niet alleen voor die waarop de waterkering is afgetoetst. Het rapport motiveert duidelijk welke oplossingsrichtingen per faalmechanisme realistisch zijn (en welke niet) en beschrijft vervolgens per sectie de mogelijke uitvoeringsvarianten. De tabel met alle secties en de varianten per sectie bewaart het overzicht in de hoeveelheid van locaties en varianten. De opgenomen visualisaties zijn duidelijk en sluiten goed aan bij de teksten die de varianten beschrijven.

De Commissie geeft in het volgende hoofdstuk een aantal aanbevelingen voor de (vervolg)besluitvorming. De aanbevelingen houden onder meer verband met het nieuwe beleid voor waterveiligheid, het treffen van maatregelen aan de waterkering naar aanleiding van de resultaten van de derde toetsronde. De consequentie hiervan kan zijn dat maatregelen worden overgedimensioneerd of dat juist over enkele jaren op een aantal plaatsen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn met bijbehorende hinder en overlast met name tijdens de uitvoeringsperiode.

---

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken, voor zover digitaal beschikbaar, vindt u door op www.commissiemer.nl projectnummer 2313 in te vullen in het zoekvak.

Daarnaast heeft de Commissie enkele aanbevelingen naar aanleiding van de effectbeschrijving en -beoordeling van dijksecties 1 t/m 8 en 10 en de zienswijzen alsmede aanbevelingen over de in de toekomst benodigde milieuinformatie voor de besluitvorming over dijksectie 9.

2. Toelichting op het oordeel

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk worden door de Commissie niet beschouwd als essentiële tekortkomingen.

2.1 Veiligheid

Het MER is gebaseerd op de vigerende normen voor waterveiligheid van waterkeringen en de huidige rekenregels voor piping.

Herziening waterveiligheidsbenadering

De Commissie wijst erop dat recentelijk nieuw beleid ten aanzien van waterveiligheid is vastgesteld en dat nieuwe ontwerpnormen binnen enkele jaren van kracht zullen worden. De consequentie van de nieuwe veiligheidsbenadering en het daarbij behorende normstelsel zou kunnen zijn dat (op bepaalde plaatsen) aanvullende versterkingsmaatregelen nodig zijn die om een groter ruimtebeslag vragen dan nu voorzien.

Op dit moment wordt een Quick scan uitgevoerd om de consequenties van de gewijzigde veiligheidsbenadering en de nieuwe ontwerpnormen voor de waterkering op Texel in beeld te brengen. De Commissie adviseert om de resultaten hiervan bij het definitieve besluit te voegen. Hierdoor ontstaat inzicht in welke mate het voorgestelde ontwerp voldoet aan de nieuwe normen en of mogelijkheden voor uitbreiding binnen het huidige projectgebied aanwezig zijn, indien de nieuwe ontwerpnormen daarom vragen.

Tweede en derde toetsronde

De met dit plan te versterken dijksecties zijn alle afgekeurd in de tweede toetsronde van primaire waterkeringen. De dijksecties die zijn afgetoetst in de derde toetsronde worden nu niet meegenomen bij de verbeterwerkzaamheden, met uitzondering van enkele kleine aansluitende stukken. De consequentie hiervan kan zijn dat over enkele jaren opnieuw op een aantal plaatsen aan de Waddenzeedijk gewerkt moet worden met bijbehorende hinder en overlast met name tijdens de uitvoering. Om belanghebbenden en bestuurders hier inzicht in te geven adviseert de Commissie de consequenties bij het definitieve besluit te voegen.

2.2 Effectbeschrijving en –beoordeling

2.2.1 Natuureffecten dijksecties 1–8 en 10

Dijksectie 4c: kluut

De Passende beoordeling beschrijft de tijdelijke effecten op de kluut. Er wordt tijdens de uitvoering een substantieel effect voorzien. Daarbij wordt aangenomen dat kluten bij verstoring in het jaar van uitvoering elders tot broeden komen. Omdat het gaat om een groot aantal broedparen, en gezien de landelijke trendmatige afname van deze soort, geeft de Commissie in overweging om het gebied Wagejot (voor zover mogelijk) tijdens uitvoeringswerkzaamheden te ontzien in het kritische deel van de broedperiode.

Dijksecties 4c en 6: piping

Op basis van de huidige normen voor waterveiligheid en rekenregels voor piping leidt de variant ‘binnenberm’ in de secties 4c en 6 tot aantasting van de Natura 2000–gebieden Wagejot, respectievelijk Ottersaat. In het MER is voor deze secties onder voorbehoud een voorkeur uitgesproken voor deze variant. Het voorbehoud houdt in dat significant negatieve effecten voor deze Natura 2000–gebieden zijn uit te sluiten door optimalisatie van de binnenberm. Zo niet dan wordt teruggevallen op een van de andere in het MER beschreven varianten. In het Projectplan is voor de dijksecties 4c en 6 het voorkeursalternatief geoptimaliseerd zodat er geen significant negatieve gevolgen zijn. In het geval van aanpassen van het voorkeursalternatief aan de nieuwe ontwerpnormen adviseert de Commissie om te toetsen of er ook dan geen significant negatieve gevolgen zijn.

Dijksectie 10 : beschermde soorten

Een aantal zienswijzen gaat in op de mogelijke gevolgen van de dijkversterking van sectie 10 voor het zogenoemde NIOZ–bosje. Dit bosje heeft geen gebiedsbescherming vanuit Natura 2000 of Natuurnetwerk. Er komen mogelijk wel soorten voor die vanuit de Flora– en faunawet beschermd zijn. In bijlage 5 bij het MER is gekeken naar effecten op soorten die een instandhoudingsdoelstelling hebben of die door de Flora– en faunawet beschermd zijn en ook naar effecten op soorten die waardevol zijn maar niet beschermd. Het MER maakt duidelijk dat er effecten zijn te verwachten en dat

- of daarom een ontheffing (voor Flora– en faunawet beschermde soorten) zal moeten worden aangevraagd
- of dat mitigatie en daarmee verkleinen van effecten mogelijk is (bijvoorbeeld het terugplaatsen van stenen met gelobde zee Citroenkorst).

Gezien de inspraakreacties over deze sectie adviseert de Commissie om bij de verdere besluitvorming aan te geven hoe de aanbevelingen uit het MER hieromtrent zullen worden betrokken bij het besluit.²

---

² De zienswijze van het NIOZ vraagt ook om het alsnog in beeld brengen van een variant bij dijksectie 10. In het MER (pagina 178) staat echter vermeld dat deze variant, die uitgaat van de versterking van de voorlanddijk, niet is onderzocht vanwege te hoge kosten. Kosten mogen een rol spelen bij de selectie van alternatieven. Dit geldt ook voor de keuze van varianten in dijksectie 7c. In het MER (pagina 167) is aangegeven dat de variant (havendammen Oudeschild als primaire waterkering) waarnaar een zienswijze nader onderzoek vraagt hoge kosten met zich meebrengt en dat deze daarom niet in het MER is onderzocht.

2.2.2 Dijksectie 9

Voor de Prins Hendrikdijk (sectie 9) maakt het MER duidelijk dat deze een eigen procedure met een projectplan en bijbehorende Passende beoordeling zal doorlopen. In het nu voorliggende MER zijn voor sectie 9 op hoofdlijnen zes varianten beschreven, waarvan twee met een buitenwaartse uitbreiding. Op basis van expert judgement zijn de milieugevolgen van deze varianten ingeschat. De beschrijving laat zien dat er varianten mogelijk zijn die alleen invulling aan de hoofddoelstelling 'waterveiligheid'³ geven (varianten 1 t/m 5). Eén variant (variant 6 - Prins Hendrik Zanddijk) geeft daarnaast invulling aan de doelstelling 'natuurontwikkeling'.

De effectbeschrijving en -beoordeling voor natuur is in het huidige MER voor deze sectie op hoofdlijnen. Een heldere motivering bij de keuze van de voorkeursvariant ontbreekt. Het MER stelt dat de versterking van natuurlijke diversiteit bij de aanleg van de Prins Hendrik Zanddijk opweegt tegen het permanent verdwijnen van areaal van habitat 1110A (permanent overstroomde zandbanken getijdengebied) en de mogelijke afname van enkele vogelsoorten (waaronder steenloper), zonder dat direct duidelijk is voor welke variant dit geldt. De consequentie hiervan is dat bij de nog komende besluitvorming over sectie 9 een zuivere vergelijking van varianten mogelijk moet worden gemaakt en dat navolgbaar moet worden waarom gekozen wordt voor variant 6 (Prins Hendrik Zanddijk) en waarom de andere buitendijkse variant (variant 5) is afgefallen.

De Commissie is van mening dat de onderbouwing van de effectbeschrijving en -beoordeling voor natuur in de nog komende procedure voor sectie 9 nadere uitleg en detaillering behoeft (in MER en Passende beoordeling) met voor alle varianten dezelfde doelstelling zodat een goede vergelijking van alle 6 de varianten mogelijk is en duidelijk wordt hoe de keuze voor een voorkeursvariant tot stand is gekomen.

De Commissie geeft in overweging⁴ om, wanneer natuurontwikkeling voor sectie 9 een ne-
vendoelstelling is,

- òf bij de andere varianten ook buitendijkse maatregelen te bekijken, zoals het stimuleren van kweldervorming in het voorland;
- òf duidelijk te motiveren waarom voor de voorlopige voorkeursvariant is gekozen.

De informatie die verder naar haar mening nodig is om aannemelijk te maken dat de beoogde voorkeursvariant voor sectie 9 mogelijk is zonder significante negatieve gevolgen, bestaat uit een nadere beschrijving van de zes varianten voor deze sectie, de gevolgen ervan voor sedimentverplaatsingen, de stabiliteit van zandduin, oesterbanken en schorren/kwelders, de effecten op natuur en de te verwachten onderhoudsinspanningen met de bijbehorende gevolgen voor water, bodem en natuur. De Commissie adviseert om deze informatie bij het MER te voegen en in de Passende beoordeling voor dijksectie 9 op te nemen en samen met het projectplan van dijksectie 9 ter inzage te leggen.

---

³ De doelstelling en uitgangspunten versterking van de waterkering worden in het MER in hoofdstuk 3 besproken.

⁴ Zie hiervoor ook het aanvullend advies reikwijdte en detailniveau van de Commissie van 23 februari 2012 (kenmerk 2313-61).

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland

Besluit: vaststellen projectplan Waterwet

Categorie Besluit m.e.r.: C12.2

Activiteit: versterken waddenzeedijk Texel

Bijzonderheden: Voor dijksectie 9 wordt een aparte planprocedure doorlopen waarbij de besluitvorming eind 2015 is voorzien. Op dat moment worden ook de gedetailleerde milieuinformatie en een gedetailleerde Passende beoordeling voor het voorkeursalternatief van deze sectie ter inzage gelegd.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Texelse Courant en in het Noord-Hollands Dagblad editie Den Helder van 14 augustus 2009

ter inzage legging startnotitie: 14 augustus tot en met 25 september 2009

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 12 augustus 2009

richtlijnenadvies uitgebracht: 8 oktober 2009

oplegnotitie startnotitie ontvangen: 29 november 2011

aankondiging start procedure: het Helders Weekblad van 6 oktober 2011

ter inzage legging oplegnotitie startnotitie: 4 oktober t/m 16 november 2011

aanvullend advies uitgebracht: 23 februari 2012

kennisgeving MER in Staatscourant van: 18 mei 2015

ter inzage legging MER: 20 mei tot en met 30 juni 2015

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 18 mei 2015

toetsingsadvies uitgebracht: 16 juli 2015

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. A.J. Blik

ir. J.H.J. van der Gun

dr.ir. Z. Jager

mw. drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

mw. ir. C.T. Smit (secretaris)

ir. R.F. de Vries

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel

7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport Versterking Waddenzee-dijk Texel, Witteveen+Bos, 23 februari 2015
- Projectplan Versterking Waddenzee-dijk Texel, 23 februari 2015

De Commissie heeft kennis genomen van negen (9) zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 30 juni van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Dijkversterking Waddenzeedijk Texel

ISBN: 978-90-421-4122-3

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

